

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **T. H. N.**, zast. advokátkou JUDr. Radanou Pekárkovou, AK Hlinky 142a, 603 00 Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, 170 34, o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. 7. 2005, č. j. 56 Az 52/2005 – 27,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III.** Odměna zástupkyni stěžovatelky, advokátky JUDr. Radany Pekárkové, se sídlem Hlinky 142a, Brno, **se přiznává** v částce 1075 Kč a bude jí vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalobkyně (dále stěžovatelka) brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen žalovaný) ze dne 25. 3. 2005, č. j. OAM-430/VL-20-ZA-03-2005, o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. h) zák. č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zák. č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu).

Stěžovatelka namítla porušení řady ustanovení správního řádu, a to § 3 odst. 3, odst. 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 36 a co se týče zákona o azylu § 12, § 13, § 14 a § 91. Žaloba neobsahuje kromě citací uvedených paragrafů žádné konkrétní důvody, které by bylo lze přiřadit citovaným ustanovením zákona.

Soud I. stupně po přezkoumání žalobních námitek žalobě nevyhověl a zamítl ji, když vycházel z obsahu správního spisu. Je třeba zdůraznit, že stěžovatelka kromě obecných tvrzení o porušení předmětných citovaných paragrafů neuvedla žádné konkrétní informace. Soud uvedl, že z žádosti stěžovatelky o udělení azylu ze dne 28. 2. 2005 a pohovoru ze dne 16. 3. 2005 bylo zjištěno, že z Vietnamu odcestovala dne 20. 2. 2005, protože měla potíže s místními úřady a nebyla spokojena s tamní situací. Do vlasti se vrátila ze svého předchozího pobytu v České republice, kde žila od listopadu 2000 do září 2002 a již jednou neúspěšně žádala o azyl. Po návratu začala podnikat, avšak místní úředníci ji dělali potíže při podnikání a zřizování trvalého pobytu. V současné době nemá platné doklady, její cestovní pas si vzal převaděč na letišti. Nebyla schopna objasnit, že nejprve uvedla, že při opakovaném příchodu do ČR ji vzali převaděči pas na letišti, když tvrdila, že k tomu došlo na tržnici na území ČR. Dále soud připomněl, že součástí správního spisu je kopie rozhodnutí o správním vyhoštění s platností do 25. 2. 2005, když stěžovatelka ve stanovené lhůtě nevycestovala, nadále pobývala v ČR bez platných dokladů a do kontaktů s orgány ČR vešla těsně po uplynutí lhůty, po kterou byla vyhoštěna, pak projevila opětovně úmysl požádat o azyl a bylo jí vystaveno další rozhodnutí o správním vyhoštění s platností do 2. 3. 2010. Krajský soud připomněl rezoluci o zřejmě neopodstatněných žádostech o udělení azylu přijatou zástupci členských států Evropských společenství roku 1992, podle níž žádost je naprosto nevěrohodná, je-li příběh žadatele nekonsistentní, rozporný nebo naprosto nevěrohodný. Z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že žádná z potíží, jež měly stěžovatelku vést k opětovnému přicestování na území ČR a k opakované žádosti o azyl, ji nemohla objektivně postihnout, neboť po celou uváděnou dobu žila nelegálně na území ČR, z jejíhož území vůbec nevycestovala.

V kasační stížnosti pak stěžovatelka uvádí především, že tvrzení krajského soudu je na základě neověřených podkladů Cizinecké policie Brno – venkov ohledně nichž krajský soud tvrdí, že je nepřezkoumatelné. Dále se namítají důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), když rozhodnutí správního orgánu je založeno na závěru, že sdělení stěžovatelky v pohovoru jsou nevěrohodná, aniž posuzoval další možnosti nebo doplnil dokazování. Stěžovatelka také uvedla, že neměla možnost se před rozhodnutí správního orgánu seznámit s podklady shromážděnými pro rozhodnutí a případně navrhnout doplnění důkazů. Tímto argumentem se soud nezabýval a nevypořádal se s ním v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Totéž platí o nesprávném postupu správního orgánu v průběhu pohovoru.

Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost podané kasační stížnosti a nevidí ani důvod k přiznání odkladného účinku, jež stěžovatelka požaduje.

Nejvyšší správní soud posoudil v první řadě nezbytnost vydání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Dle ustanovení § 109 s. ř. s. byl Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti, proto přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Krajský soud v Brně dospěl při přezkouvání rozhodnutí žalovaného ke stejnému závěru jako žalovaný správní orgán, tedy že stěžovatelčiny důvody jsou nevěrohodné a že žádná z potíží, jež ji měly postihnout nemohla objektivně nastat, neboť po celou uváděnou dobu stěžovatelka žila nelegálně v České republice a žalovaný tedy nepochybil, když žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu; na základě výše uvedeného soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel uvádí skutečnost zjevně nevěrohodné.

Nejvyšší správní soud v souladu s konstantní judikaturou předesílá, že poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování. Proto např. porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je Česká republika vázána, a není tedy ani důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 azylového zákona, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé, ledaže by ekonomická opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině; zde by pak podle okolností případu přicházelo v úvahu naplnění podmínek pro udělení azylu.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Tvrzená nezákonnost, spočívající v nesprávném právním posouzení věci soudem v předcházejícím řízení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Nejvyšší správní soud se v případě stěžovatelky ztotožňuje s hodnocením a závěry Krajského soudu v Brně, který byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 s. ř. s. rozsahem a důvody podané žaloby a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona o azylu vylučuje posouzení žádosti podle § 12 téhož zákona. Pokud v řízení vyplynula nepochybná skutečnost, taxativně uvedená v § 16 odst. 1 písm. h) zákona, nepochybil správní orgán, zamítl-li žádost jako zjevně nedůvodnou, aniž by zkoumal další důvody pro udělení azylu. V daném případě správní orgán rozhodne konečným způsobem ve věci, bez toho, aby zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Ze žádného ustanovení zákona nelze dovodit, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb. má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. V daném případě stěžovatelka žádost o udělení azylu odůvodnila potížími s podnikáním ve Vietnamu, aniž by jakkoli zmiňovala své pronásledování za uplatňování politických práv, případně hrozbu pronásledování z důvodů rasy, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání politických názorů ve státě, jehož je občanem.

Z rozsudku soudu, napadeného kasační stížností, je zřejmé, že ten se zabýval námitkami stěžovatelky uplatněnými v žalobě a své rozhodnutí řádně odůvodnil. Poučovací povinnost žalovaného v řízení o udělení azylu nemá představovat návod, jak azyl získat, tedy prezentaci důvodů, pro které je obvykle azyl poskytován. Na druhé straně správní řízení nesmí znemožnit žadateli o azyl sdělit všechny okolnosti, které sám považuje pro udělení azylu za významné. To bylo ze strany žalovaného dodrženo a stěžovatelka nebyla ve vypovězení důvodů, které ji k podání žádosti o azyl vedly, nikterak omezována. Postup žalovaného byl tak naprosto korektní a jako takový jej soud I. stupně i vyhodnotil.

Nejvyšší správní soud shodně se závěrem soudu I. stupně shledal rozhodnutí žalovaného náležitě odůvodněným a jeho závěry jsou logické. Ze správního spisu je zcela zřejmé, že správní orgán provedl v řízení úplné dokazování, je z něj zřejmé, z jakých důkazních prostředků správní orgán při svém rozhodování vycházel. Důkazní prostředky byly řádně zhodnoceny a provedené dokazování vyústilo v řádně zjištěný skutkový stav, z něhož správní orgán při svém rozhodování vycházel. Stěžovatelka měla možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům, navrhnout jejich doplnění. Žalovaný vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci; z odůvodnění rozhodnutí je potom zřejmé, které skutečnosti byly podkladem pro rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval.

Vzhledem k tomu, že žádost stěžovatelky byla zamítnuta dle § 16 zákona o azylu jako zjevně nedůvodná, nerozhodoval žalovaný o existenci překážky vycestování; protože se posouzením neexistence překážky vycestování nezabýval žalovaný, nemohl

ji posuzovat v řízení o žalobě ani krajský soud a tak se tato otázka nemohla stát ani předmětem přezkoumání ze strany kasačního soudu.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Protože stěžovatelka neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovanému Ministerstvu vnitra, které bylo v řízení úspěšné, náklady řízení nevznikly, respektive je neúčtovalo, a proto rozhodl soud o nákladech řízení, jak výše uvedeno. Soudem ustanovenému advokátovi byla odměna stanovena podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f) vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění vyhl. č. 68/2003 Sb., ve výši 1000 Kč a náhrady hotových výdajů 75 Kč dle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 25. ledna 2006

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu